

ASIA Päätös ympäristönsuojelulain 136 §:n mukaisesta ilmoituksesta, joka koskee pilaantuneen maaperän puhdistamista Kontiomäen entisellä korjaamolla Paltamossa.

ILMOITTAJA

Paltamon kunta
Vaarankyläntie 7
88300 Paltamo

Yhteyshenkilö:
Mikko Karjalainen
puh. 044 288 5500

Asiamies

Öljyalan Palvelukeskus Oy
c/o Sanna Pyysing
Pöyry Finland Oy
Valtakatu 25
53100 Lappeenranta.

KIINTEISTÖ, SEN SIJAINTI JA KÄYTTÖTARKOITUS

Kunnostettava kohde, Kontiomäen korjaamo, sijaitsee Paltamon kunnan omistamalla kiinteistöllä (Ahjola, 578-405-9-77) Kontiomäen taajamassa osoitteessa Paakintie 5. Jakelupaikkaa lähin käytössä oleva asuinkiinteistö sijaitsee naapurikiinteistöllä noin 70 metrin etäisyydellä itään. Naapurustossa, kohteen luoteispuolella sijaitsee koulu. Kiinteistöllä olevaa rakennusta käytetään tällä hetkellä autotallina.

KIINTEISTÖN OMISTAJA

Entisen korjaamon kiinteistön omistaa Paltamon kunta.

TOIMINNAN ILMOITUSVELVOLLISUUS JA VIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Pilaantuneiden maa-ainesten käsittelyyn on pääsääntöisesti oltava ympäristölupa. Ympäristönsuojelulain 136 §:n mukaan luvan sijasta riittää ilmoitus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, jos pilaantuneen alueen laajuus ja maaperän

pilaantumisen aste on riittävästi selvitetty, jos puhdistamisessa noudatetaan yleisesti käytössä olevaa hyväksyttävää puhdistusmenetelmää ja jos toiminnasta ei aiheudu ympäristön muuta pilaantumista. Tässä tapauksessa ilmoitusmenettely on riittävä. Kunnostuskohde sijaitsee Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimialueella, joka siten ratkaisee asian.

PILAANTUMISTA KOSKEVAT TIEDOT

Selvitys pilaantumista aiheuttaneista tapahtumista

Kyseessä on entisen korjaamon maaperän kunnostaminen. Kiinteistöllä on Ramboll Finland Oy:n tekemän selvityksen perusteella toiminut huoltoasema ja korjaamo vuosina 1969-1993. Huoltoasema- ja korjaamorakennus on nykyisin autotallina. Sen omistavat toiminnanaikaisten yrittäjien perikunnat.

Kohteesta on poistettu viisi maanalaista polttoainesäiliötä ja kaksi maanpäällistä. Maanalaiset säiliöt on poistettu v. 2010. Ilmoituksesta tai raportista ei käy ilmi mikä on aiheuttanut pilaantumisen. Kuitenkin maaperän on todettu tutkimuksissa olevan paikoin pilaantunutta.

Selvitys pilaantumisen aiheuttaneesta aineesta ja pilaantuneen maan määrästä

Alueella on tehty maaperätutkimuksia lokakuussa 2012. Tutkimukset teki Öljyalan Palvelukeskus Oy:n toimeksiannosta Ramboll Finland Oy. Maaperänäytteitä otettiin 21 tutkimuspisteestä. Näytteenotto ulotettiin syvimmillään 5 metrin syvyyteen maan pinnasta. PetroFLAG-kenttäanalyysointilaitteella määritettiin kokonaishiilivetyypitoisuuksia. Yksitoista maanäytettä analysoitiin laboratoriossa. Korkein kenttäanalyysointilaitteella mitattu kokonaishiilivetyypitoisuus (2303 mg/kg) todettiin näytteessä 16. Laboratoriotutkimuksissa määritettiin C₁₀-C₄₀ öljyhiilivetyjakeiden pitoisuudeksi 2000 mg/kg.

Ramboll Finland Oy on laatinut pilaantuneen maaperän kunnostussuunnitelman 6.9.2016. Siinä mainitaan maaperän pilaantuneen ylemmän ohjearvotason ylittävien pitoisuuksin bensiinijakeiden, keskiraskaiden öljyhiilivetyjen sekä bentseenin, ksyleenin ja tolueenin osalta. Pilaantuneen maamassan määräksi on arvioitu ylemmän ohjearvotason ylittävältä osalta lähes 1 000 m³itd. Poistettavan maan määrän on arvioitu olevan 480 m³itd, ja maa-alan 150 m².

Ramboll Finland Oy:n tutkimuksissa vesijohtovedessä ei havaittu öljyhiilivetyjä.

Maaperä-, pohja- ja pintavesiolosuhteet

Maaperä on pinnasta lukien hiekkaa, silttistä hiekkaa ja multaa noin 1 metrin syvyyteen asti. 1-2,5 metrin syvyydessä maaperä on silttistä hiekkaa ja silttiä.

Pohjavettä havaittiin kairauksissa 4-5 metrin syvyydessä. Alue ei kuitenkaan ole pohjavesialueella. Lähin pohjavesialue Sarvikangas on 3,7 km:n päässä idässä. Lähin vesistö ennen Oulujärven Mieslahtea on Kontiolampi, jonne on matkaa 1,5 km.

SELVITYS PUHDISTUSTYÖN SUORITTAMISESTA

Selvitys puhdistustavoitteesta

Maaperän kunnostuksen tavoitteena on alentaa maaperän haitta-ainepitoisuuksia siten, että maaperän pilaantuneisuudesta johtuvaa ympäristö- tai terveyshaittojen riskiä ei kunnostustyön jälkeen esiinny kiinteistön nykyisessä käytössä. Kunnostussuunnitelmassa esitetään maaperä kunnostettavaksi valtioneuvoston asetuksen nro 214/2007 ylempiin ohjearvotasoihin, joita käytetään yleisesti teollisuus-, varasto- tai liikennealueilla tai muilla vastaavilla alueilla maaperän puhdistamisen tavoitearvoina.

Vesijohtoveden liittymän alueella maaperä esitetään kunnostettavaksi alempaan ohjearvotasoon vesijohtoveden hyvän laadun varmistamiseksi. Tätä alemmaa ohjearvotasoa noudatetaan ilmoituksen mukaan vesijohdosta vaakatasossa 2 metrin ja pystysuunnassa 1 metrin etäisyydellä.

Selvitys käytettävästä puhdistusmenetelmästä

Maaperän pilaantuneisuuden kunnostus esitetään toteutettavaksi huokoskaasukäsittelyllä ja massanvaihtona. Keskiraskailla öljyhiilivetyjakeilla pilaantuneet maamassat ja vesijohdon ympärysalue kunnostetaan massanvaihdoilla. Huokoskaasukäsittelyn jälkeen työtä jatketaan massanvaihdoilla, mikäli huokosilmakäsittelyssä ei päästä puhdistustavoitteeseen.

Huokoskaasukäsittelyssä bensiinillä pilaantuneeseen maaperään asennetaan 1-3 metrin syvyyteen vaakasiiviläputkia, joiden avulla imetään haihtuvia hiilivetyjä. Imetyt haitta-aineet otetaan talteen aktiivihiiisuodatuksen avulla. Käsittelylaite koostuu alipaineimurista ja aktiivihiiisuodattimesta.

Poistettaessa maamassoja pilaantuneet maamassat kuljetetaan sellaiselle käsittelylaitokselle, jolla on lupa ottaa niitä vastaan. Kaivanto täytetään pilaantumattomilla ja tarvittaessa muualla tuotavilla maamassoilla.

Selvitys työn valvonnasta ja aikataulusta

Työnvalvoja ilmoitetaan ennen työaloittamista. Puhdistustyö on suunniteltu aloitettavaksi loppusyksyllä 2016. Pisimmän kunnostusvaiheen huokoskaasukäsittelyn kesto on 10-16 kuukautta.

ILMOITUKSEN KÄSITTELY

Ilmoitus vastaanotettiin Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa 13.9.2016. Ilmoituksesta ei ole pyydetty kirjallisia lausuntoja, mutta hakemuksesta on keskusteltu kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen viranhaltijan kohteessa 16.9.2016.

ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on tarkastanut ilmoituksen ja hyväksyy siinä tarkoitetun alueen puhdistamisen ilmoituksen mukaisesti. Töiden toteuttamisessa on noudatettava seuraavia määräyksiä:

1. Kunnostustavoitteena ovat valtioneuvoston maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista antaman asetuksen nro 214/2007 mukaiset alemmat ohjeavot vesijohdon ympärysalueella ja muilta osin ns. ylempät ohjeavot. Puhdistustaso on varmennettava riittävillä kenttä- ja laboratorionäytteillä, joiden ottaminen ja analysointi on tehtävä kunnostuksen valvojan kontrolloimana.
2. Poistettavat pilaantuneet maamassat, ja muut alueelta kunnostuksen vuoksi poistettavat jätteet on toimitettava käsiteltäväksi laitokseen, jonka ympäristöluvassa on hyväksytty kyseisen jätteen käsittely ja vastaanotto. Maa-ainesjätettä saa luovuttaa kuljetettavaksi sille, joka on merkitty jätehuoltorekisteriin ja jolla on oikeus harjoittaa jätteen ammattimaista kuljetusta. Maanomistajan on huolehdittava, että myös maanpäällä olevat jätteet, kuten metalliromu, poistetaan kohteesta.
3. Pilaantuneiden maamassojen kuljetus ja kuormaus on järjestettävä siten, ettei siitä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Maamassojen pölyäminen on estettävä kuljetuksen aikana. Pilaantuneita maa-aineksia kuljetettaessa on kuorman mukana seurattava siirtoasiakirja.
4. Mikäli poistettavaksi tulevia pilaantuneita maamassoja joudutaan pakottavasta syystä lyhytaikaisesti (alle kuukausi) varastoimaan kunnostustyömaalla, on varastointipaikalta otettava maaperästä jäännöspitoisuusnäytteet.
5. Kunnostustyölle on nimettävä valvoja. Kunnostustöiden valvoja vastaa siitä, että kunnostus toteutetaan ilmoituksen ja siitä annetun tämän päätöksen mukaisesti. Valvojan nimi ja yhteystiedot sekä kunnostuksen aloittamisajankohta on ilmoitettava kirjallisesti Kainuun ELY-keskukselle ja Paltamon kunnan ympäristöviranhaltijalle. Edellä mainituille tahoille on ilmoitettava myös kunnostustöiden päättymisestä. Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle tulee varata mahdollisuus kunnostustöiden tarkastamiseen sovittavana aikana.

6. Kunnostustyön aikana tulee pitää työmaapöytäkirjaa, johon kirjataan tehdyt toimenpiteet ja kunnostuksen kannalta merkitykselliset tapahtumat. Pöytäkirjaa on säilytettävä vähintään kolme vuotta, ja se on pyynnöstä esitettävä valvovalle viranomaiselle.
7. Häiriötilanteissa ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa, joista aiheutuu tai uhkaa aiheutua tavanomaisesta poikkeavia päästöjä, on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin päästöjen ja niistä vahinkojen torjumiseksi. Kyseisistä tilanteista on ilmoitettava viipymättä Kainuun ELY-keskukselle.
8. Kunnostustyöstä on laadittava loppuraportti, joka on toimitettava Kainuun ELY-keskukselle ja Paltamon kunnalle kolmen kuukauden kuluessa töiden suorittamisesta ja viimeisten näytteiden ottamisesta. Loppuraportissa on esitettävä ainakin yhteenveto työmaapöytäkirjoista, tehdyistä kunnostustoimista ja kenttä- ja laboratoriotutkimusten tuloksista sekä esitettävä näytenäytteiden sijainnit, toteutuneiden kaivantojen laajuus ja sijainti koordinaatistoon sidotulla kartalla sekä selvitys kaivannoista poistettujen maa-ainesten laadusta, määrästä ja toimituspaikasta.

Ratkaisun perustelut

Määräys 1

Valtioneuvoston maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista antaman asetuksen (214/2007) 4 §:ssä määritellään ohjearvotasot. 4 §:n 2 momentin mukaan asuinalueilla sovelletaan alemmaa ohjearvoa, ja teollisuus-, varasto- liikenne- ja muulla vastaavilla alueilla ylempää. Tässä kohteessa on perusteltua käyttää molempia ohjearvotasoja puhdistuksen tavoitteina.

Kunnostustyön yhteydessä näytteenotolla selvitetään maaperän pilaantuneisuusaste. Laboratoriotutkimuksilla tarkistetaan kenttämittausten oikeellisuus. Ympäristön pilaantuneisuus tulee varmistaa, koska puhdistustöiden edetessä tilanne saattaa poiketa tutkimusvaiheen aikaisesta.

Määräys 2

Pilaantumisen ehkäisemiseksi on perusteltua viedä poistettavat maamassat ja alueella muut mahdollisesti olevat jätteet sellaiseen käsittelypaikkaan, jolla on lupa ottaa vastaan ja käsitellä kyseisiä jätteitä. Jätteitä saa luovuttaa vain jätelain 29 §:n tarkoittamalle hyväksytylle jätteen vastaanottajalle. Jätteenkuljettajan tulee jätelain mukaan olla hyväksyttynä jätehuoltorekisteriin.

Määräys 3

Pilaantuneiden massojen käsittelystä, välivarastoinnista, kuormauksesta ja kuljetuksesta on tarpeen antaa määräykset, ettei kunnostustöistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa tai terveyshaittaa. Pilaantuneiden massojen pölyämistä tai

haitta-aineiden huuhtoutumista ja näistä johtuvaa lisöpilaantumista kiinteistöllä estetään mm. oikeanlaisen kuljetuskaluston ja -reittien valinnalla.

Jätelain 121 § mukaan jätteen haltijan on laadittava siirtoasiakirja pilaantuneen maan aineksen kuljetuksesta, kun sitä siirretään ja luovutetaan 29 §:ssä tarkoitetulle vastaanottajalle. Siirtoasiakirjassa on oltava valvonnan ja seurannan kannalta tarpeelliset tiedot jätteen lajista, laadusta, määrästä, alkuperästä, toimituspaikasta, päivämääristä ja kuljettajasta.

Määräys 4

Mikäli pilaantuneita massoja joudutaan välivarastoimaan alueella, lisöpilaantumisen estämiseksi tulee varastointiajan olla lyhyt. Varastointipaikalta on syytä ottaa jäännöspitoisuusnäyte pilaantumisen leviämisen estämiseksi.

Määräys 5

Valvojan nimeämällä varmistetaan, että kunnostus toteutetaan asianmukaisesti ja laadukkaasti, ja että tiedonkulku työn aikana on sujuvaa. Valvonnan kannalta on välttämätöntä, että viranomaiselle toimitetaan tieto kunnostustöiden suunnitellusta ajankohdasta ennen töiden aloittamista. Tiedonkulun ja viranomaisvalvonnan varmistamiseksi mahdollisuus kunnostustöiden tarkistamiseen on tarpeen.

Määräys 6

Viranomaisvalvonta ja toiminnanharjoittajan vastuu edellyttävät kirjanpitoa, laadun valvontaa, tarkkailua ja raportointia. Kunnostushankkeen työvaiheiden huolellinen ja selkeä dokumentointi on tarpeellista viranomaisvalvonnan ohella myös puhdistamisprosessin loppuraportin laatimiseksi.

Määräys 7

Ilmoitusvelvollisuus poikkeustilanteista on määrätty viranomaisten tiedon saannin varmistamiseksi, valvonnan toteuttamiseksi ja mahdollisten viranomaisohjeiden antamiseksi. Määräys toimenpiteisiin ryhtymisestä päästöjen torjumiseksi on annettu välittömän pilaantumisen ehkäisemiseksi ja haittojen minimoimiseksi.

Määräys 8

Loppuraportin perusteella arvioidaan kunnostuksen lopputuloksen hyväksyttävyyttä sekä mahdolliset jatkotoimenpiteet, kuten jälkiseurantarve. Loppuraportin laadun varmistamiseksi päätöksessä on tarpeen antaa vähimmäisvaatimukset raportin sisällöstä. Tietojen kokoaminen loppuraporttiin helpottaa tiedonhakua, mikäli kohteen historiaan on myöhemmin tarvetta perehtyä.

PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO

Tämä päätös on voimassa 1.10.2021 saakka.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 2, 5, 6, 7, 16, 17, 23, 133, 135, 136, 190, 191 §
Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014) 24, 25, 26 §
Jätelaki 2, 5, 29, 30, 31, 96, 121 §
Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012) 11 §
Valtioneuvoston asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (214/2007)
Valtion maksuperustelaki (150/1992)
Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2016 (1731/2015)

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös (sähköpostitse)

Öljyalan Palvelukeskus Oy, c/o Sanna Pyysing, Pöyry Finland Oy, Valtakatu 25,
53100 Lappeenranta.

Paltamon kunta

Suomen ympäristökeskus

Päätös (postitse)

Bertta Keränen, Käsityöläisentie 3, 88470 Kontiomäki

Eila Viitanen, Käsityöläisentie 1, 88470 Kontiomäki

Ilmoittaminen ilmoitustauluilla

Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan Kainuun ELY- keskuksen ja Paltamon kunnan ilmoitustauluilla ja internetissä Kainuun ELY-keskuksen sivuilla.

Lisätietoja päätöksestä

Ylitarkastaja Tatu Turunen, puh. 0295 023 892.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 605 euroa.

Päätöksen maksu määräytyy Valtioneuvoston asetuksen (1731/2015) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2016 mukaisesti ilmoituksen käsittelyyn kuluneen ajan perusteella (11 tuntia x 55 euroa/tunti). Lasku lähetetään erikseen myöhemmin Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen ja päätöksestä perittävään maksuun saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Muutosta saavat hakea kirjallisella valituksella ilmoituksen tekijä ja ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, sekä laitoksen sijaintikunnan kunnanhallitus ja sellaiset viranomaiset, joiden tehtävänä on valvoa asiassa yleistä etua.

Kainuun ELY-keskus, Ympäristö- ja luonnonvarat –vastuualue

Yksikön päällikkö

Sari Myllyoja

Ylitarkastaja

Tatu Turunen

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat vastualueen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella.

Valituskirjelmä on toimitettava liitteineen valitusajassa hallinto-oikeudelle.

Valitusaika

Valitus on toimitettava Vaasan hallinto-oikeudelle viimeistään kolmantenkymmenentenä (30) päivänä päätöksen antamispäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä. **Valitusaika päättyy 19.10.2016.**

Valituksen sisältö ja liitteet

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset voidaan asianosaiselle tiedottaa
- päätös, johon haetaan muutosta ja
  - miltä kohdin muutosta haetaan
  - mitä muutoksia vaaditaan tehtäväksi sekä
  - millä perusteilla muutoksia vaaditaan

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valituskirjelmä on valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava.

Valituskirjelmään on liitettävä

- ilmoitusta koskeva elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituksen toimittaminen perille

Valitus on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamoon. Lähettäjän vastuulla asiakirjat saadaan lähettää myös postitse tai lähetin välityksellä taikka sähköpostilla. Postiin asiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen viraston aukiolon päättymistä. Sähköpostitse lähetettyjen asiakirjojen pitää olla kirjaamon sähköpostiosoitteessa ennen viraston aukiolon päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain (701/1993) nojalla muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksuna 97 euroa. Mainituksessa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Vaasan hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43

Postiosoite: PL 204, 65101 Vaasa

Sähköpostiosoite: vaasa.hao@oikeus.fi
Puhelin: 029 56 42611, telekopio 029 56 42760
Aukioloaika: klo 8.00–16.15

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument har godkänts elektroniskt

Myllyoja Sari 19.09.2016 12:55